

Sygn. akt IV CNP 2/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w E.
z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt I Ca (...),
w sprawie z powództwa M. Ł. D.
przeciwko P. D. i P. D.
o wydanie nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 lipca 2019 r.,

- 1. odrzuca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku,**
- 2. oddala wniosek pozwanego P. D.
o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów
postępowania wywołanego skargą.**

UZASADNIENIE

Powódka M.Ł. D. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w E. z dnia 8 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy zmienił tym orzeczeniem korzystny dla powódki wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 18 lutego 2016 r., nakazujący pozwanym P. D. i P. D. , aby opuścili i opróżnili z wszystkich rzeczy prawa ich stanowiących nieruchomości nr 15 położoną w M. przy ul. Ż., objętą księgą wieczysta nr (...) i wydali ją powódce oraz orzekający o nieprzyznaniu im prawa do otrzymania lokalu socjalnego i oddalił w całości jej powództwo, obciążając ją kosztami postępowania w obu instancjach. Spór dotyczył żądania eksmisji pozwanych, którzy zajmowali położony na parterze budynku położonego na nieruchomości, której powódka jest współwłaścicielką w udziale 70/100 części. Sąd Rejonowy ustalił, że pozwani, z których jeden jest byłym mężem powódki, a drugi jej dorosłym synem, nie mają tytułu prawnego do zamieszkiwania w nieruchomości, który mogliby przeciwstawić roszczeniu windykacyjnemu powódki wynikającemu z art. 222 § 1 k.c. Nie spełniają też warunków do uzyskania lokalu socjalnego.

Sąd odwoławczy uznał wprawdzie, że argumenty zawarte w apelacji pozwanych nie były uzasadnione, jednak stwierdził, że powództwo nie może zostać uwzględnione ponieważ Sąd Rejonowy wyrokował co do przedmiotu nieobjętego żądaniem. Powódka domagała się bowiem nakazania pozwanym opuszczenia lokalu, a Sąd orzekł tymczasem o obowiązku opuszczenia przez nich nieruchomości. Sąd ocenił też, że uwzględnienie żądania powódki nie było możliwe, ponieważ dotyczyło opuszczenia i opróżnienia lokalu, który nie ma statusu odrębnej nieruchomości, a ponadto nie został sprecyzowany zakres pomieszczeń, których wydania domagała się powódka. W tych okolicznościach uwzględnienie powództwa w kształcie, w jakim sformułowała je powódka, spowodowałoby - zdaniem Sądu Okręgowego - niewykonalność orzeczenia.

W złożonej w dniu 8 czerwca 2018 r. skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego powódka zarzuciła, że wyrok ten narusza i jest niezgodny z art. 187 § 1 i art. 212 k.p.c. oraz art. 222 k.c., a jego

wydanie spowodowało po jej stronie szkodę obejmującą koszty zasądzone od niej na rzecz pozwanych i wydatkowane przez nią na własnego pełnomocnika i opłaty sądowe, a ponadto doprowadziło do pozbawienia powódki dostępu do jej mieszkania i uniemożliwia jego wynajęcie lub sprzedaż.

We wnioskach skarżąca domagała się stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego oraz zasądzenia od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania skargowego.

W odpowiedzi na skargę pozwany P. D. wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącej na jego rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. wprowadza sześć koniecznych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Każdy z nich jest indywidualny i niezależny. Pominięcie lub nieprawidłowe skonstruowanie choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine* (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 56/14, nie publ. poza bazą LEX nr 1682217). Jedno z wymagań, przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., stanowi spoczywający na skarżącym obowiązek przedstawienia analizy przepisów dotyczących szeroko rozumianych środków prawnych umożliwiających uchylenie, zmianę lub pozbawienie skuteczności zaskarżonego orzeczenia i wyjaśnienie czy i z jakim skutkiem skarżący z nich skorzystał, bądź też dlaczego nie mógł lub nie próbował ich wykorzystać. Poszkodowany prawomocnym orzeczeniem sądowym ma bowiem obowiązek wykorzystania wszelkich możliwości doprowadzenia do zgodności z prawem orzeczenia rozstrzygającego spór między stronami, nim wystąpi przeciwko Skarbowi Państwa z roszczeniem odszkodowawczym za szkodę spowodowaną jego bezprawnością.

Powódka nie wypełniła tej powinności i nie podjęła próby wyjaśnienia, że zaskarżony wyrok nie może zostać uchylony bądź zmieniony w drodze innych środków prawnych, do których dołączył od dnia 3 kwietnia 2018 r. nowy nadzwyczajny środek zaskarżenia, ukształtowany w art. 89 i nast. ustawy z dnia

8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.), istniejący już w chwili gdy sporządzała skargę i również wymagający omówienia, szczególnie że jest to środek prawny umożliwiający ingerencję w samo wadliwe orzeczenie i doprowadzenie go do stanu zgodności z prawem, podczas gdy skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy, takich możliwości nie daje i służy wyłącznie uzyskaniu prejudykatu stwierdzającego nieusuwalną wadliwość zaskarżonego orzeczenia, otwierającego drogę do wystąpienia o odszkodowanie do Skarbu Państwa (art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.p.c.).

Zaniedbując wykonanie obowiązku przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżąca złożyła skargę dotkniętą brakiem, który powoduje konieczność jej odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Z uwagi na to, że pozwany P. D. nie wnosił o odrzucenie skargi powódki i nie składał wniosku o przyznanie kosztów postępowania w wypadku wydania takiego orzeczenia, nie zachodziły podstawy do zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania wywołanego skargą.